

Розділ VII. НАУКОВЕ ЖИТТЯ

УДК 340.12

О.М. Литвинюк

■ **ВАЖЛИВИЙ КРОК У НАБЛИЖЕННІ
ВІТЧИЗНЯНОГО ПРАВознавства
ДО СВІТОВОГО НАУКОВОГО ПРОСТОРУ
(ПРО НОВИЙ ЖУРНАЛ "ФІЛОСОФІЯ ПРАВА
ТА ЗАГАЛЬНА ТЕОРІЯ ПРАВА")**

Вийшло друком перше число нового періодичного правознавчого видання "Філософія права та загальна теорія права", яке є додатком до головного юридичного журналу країни "Право України". Таку подію важко переоцінити з точки зору можливості спеціалізованого діалогу, точніше полілогу спеціалістів з фундаментальних проблем правознавства взагалі та конкретних галузей юридичної науки зокрема. Безперечно, цей факт є відбиттям усвідомлення значущості дослідження цих проблем та інтенсифікації пошуків філософії права і загальної теорії права у напрямку подолання однозначності редукованих форм юридичного позитивізму заідеологизованого "марксистсько-ленінського" зразку. Як зазначають академік НАПрН України П.М. Рабінович - голова наукової ради журналу, та професор (нині вже член-кореспондент НАПрН Ук-

раїни) С.І. Максимов - головний редактор журналу у викладенні його концептуальних засад, іншою причиною затребуваності таких досліджень є процеси євроінтеграції та глобалізації, які "підсилили необхідність підняти на загальноєвропейській та світовий рівень розвиток теоретико-методологічних підходів до права, включення вітчизняної філософії права та загальної теорії права у глобальний правовий дискурс"¹. Тому головними прикладами, на які зорієнтовано й цей журнал, є відомі в світі видання Англії, Росії, інших країн Європи, а також США, де принципово поєднано філософсько-правовий та теоретико-правовий підходи на основі вирішення сві-

¹ Рабінович П., Максимов С. Концепція журналу "Філософія права і загальна теорія права" // Філософія права і загальна теорія права: Науковий журнал. - 2012. - № 1. - С. 6-7.

тоглядно-методологічних та теоретико-аналітичних проблем правової науки, що має також сприяти підвищенню якості підготовки нового покоління юристів.

У переліку основних тематичних рубрик журналу актуальні проблемні блоки сучасного правознавства та вітчизняної правової науки, що трансформуються, включаючи методологічні та теоретичні аспекти право глумачення та правозастосування. Значна увага буде приділятися перекладам українською мовою найбільш значущих текстів, що презентують сучасну філософсько- і теоретико-правову думку. Звичайно, у журналі такої спрямованості подаватимуться матеріали стосовно наукового життя, рецензії, бібліографічні огляди тощо.

Відзначаючи передумови створення такого видання, головний редактор журналу С. Максимов називає, зокрема, створені за час незалежності часописи, насамперед "Проблеми філософії права", а також збірки матеріалів, що видавалися в різних установах, наприклад щорічна збірка "Антропологія права: філософський та юридичний виміри" юридичного факультету Львівського національного університету імені Івана Франка. Компліментарним визнанням праці науковців нашого колективу є згадування у переліку найбільш цікавих ви-

дань у цьому напрямку збірок, опублікованих і в Луганському державному університеті внутрішніх справ імені Е.О. Дідоренка¹. Додамо також, що до редакційної колегії нового журналу запрошено автора цих рядків, і він взяв посильну участь у підготовці першого номера видання до друку. Це слід віднести до таких фактів, численність яких реально зробили ЛДУВС ім. Е.О. Дідоренка лідером юридичної освіти Луганщини і одним з провідних навчальних закладів сходу України.

Щодо першого номера журналу, то його певну тематичну спрямованість склали питання природи права і методологічних особливостей науки, що його вивчає (юридичної науки). З проблем сучасного праворозуміння у відповідній рубриці надруковано статті відомих зарубіжних правознавців Н. Симмондза (Велика Британія), Р. Алексі (Німеччина), вітчизняних дослідників О. Петришина, С. Рабіновича, В. Лемака та О. Семерака. У рубриці, присвяченій методології юридичної науки розміщено статті російських учених М. Тарасова, І. Честнова, Ю. Пер-

¹ Див.: Максимов С. Вступне слово головного редактора // Філософія права і загальна теорія права: Науковий журнал. – 2012. – № 1. – С. 10.

м'якова, а також українців О. Тихомирова і О. Стовби. Проблеми співвідношення філософії права і теорії права розглянуто в статтях М. Козюбри та Ч. Варги (Угорщина). У цьому блоці з указаних рубрик подано досить широкий спектр найзагальніших і найважливіших питань сучасного стану праворозуміння і можливих відповідей на ці питання. Значною мірою це є певний дотик до методологічного "нерву" правової науки, напруженість розвитку якої в нашій країні пов'язано з подоланням пересторог ідеологічного минулого та перекрученої багато в чому фактичності юридичної площини буття поточного часу. Залучення до справжності юридичного мислення має подолати панівне становище категорій буденної свідомості в нашій правовій культурі, але для цього слід розуміти необхідність розуміння базового значення складності (як відбиття реальних процесів життя) та моральних імперативів (як запоруку нетрагічного майбутнього країни). Такі гранично короткі висновки можна зробити після ознайомлення зі зазначеними вище матеріалами, фаховий рівень яких і є таким, що ми звичайно називаємо "світовим".

Наступний блок тематичних рубрик є не менш цікавим і включає матеріали з проблем правової аксіології, прав люди-

ни, права і державної влади, правової культури і правової традиції, філософських і методологічних проблем галузевих правових наук та юридичної практики, соціології права, юридичної логіки і юридичної аргументації. Тут розміщено праці К. Самохіної (Росія), П. Шлага (США), а також вітчизняних науковців Ю. Оборотова, Н. Оніщенко, В. Смородинського, С. Погребняка, Д. Вовка, О. Литвинова, В. Носіка, Є. Бурлая та О. Юркевич. Загальну рису, яку можна (правда, вельми умовно) підвести під цим блоком тематичних рубрик, спробуємо сформулювати так: цінність у теорії права і правовому житті (практичній діяльності юристів). Ті аспекти, що їх розглянуто в роботах указаних авторів, торкаються багатьох сторін теорії і практики, правового буття в цілому.

Рубрику "Зарубіжні концепції філософії, соціології та загальної теорії права XX-XXI ст." у цьому номері журналу присвячено до 130-річчя видатному австро-американському юристу з українським корінням Гансу Кельзену. В ній подано дві статті В. Абашніка (Україна) та статтю М. Антонова (Росія), в яких розкрито основні положення теорії та соціології права Г. Кельзена. У рубриці "Проблеми фундаментальної юридичної освіти" надруковано "Вступ до навчального

курсу "Загальна теорія права" знаного далеко за межами нашої країни науковця П. Рабіновича. Цікавою є рубрика "Наші партнери", в якій відомий російський правознавець А. Поляков освітлює деякі аспекти проблем юридичної науки, що їх обговорено на сторінках "Російського щорічника теорії права", головним редактором якого він є. У рубриці "Наукове життя" подано інформацію про найважливіші міжнародні наукові заходи з проблем правознавства, що відбулися в Україні та Росії за період 2011- початку 2012 рр. Завершує номер рубрика "Пам'яті видатного філософа і теоретика права", присвячена колишньому президенту Міжнародної асоціації філософії права і соціальної філософії шотландському теоретику і філософу права Нілу Мак-

Корміку, якому присвятив статтю британський правознавець З. Баньковські.

Можна сказати без зайвих сумнівів, що рецензований номер нового журналу є надзвичайно цікавим і відповідає найсучаснішим вимогам та стандартам світового рівня. Редакційна колегія і редакційна рада запрошує до співпраці всіх, у кого сформувався свій погляд на сучасні проблеми правознавства в цілому і на загальні проблеми юридичних галузевих наук. Додамо, що як і "Право України", новий журнал "Філософія права та загальна теорія права" передбачено видавати українською, російською та англійською мовами, що є і логічним, і необхідним з огляду на ті цілі, що їх заявлено.